

การวิเคราะห์สภาพปัญหา อุปสรรค และแนวทางการจัดทำบัญชีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี

PROBLEMS OBSTACLES AND DEVELOPMENT THE ACCOUNTING FOR THE SAVING GROUP FOR PRODUCTION CREDIT OF MUANG, CHANTHABURI

อลิษา ประสมผล^{1*}
ALISA PRASOMPOL^{1*}

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหา อุปสรรค ด้านการจัดทำบัญชี 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดทำบัญชี กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี จำนวน 9 แห่ง ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย ประธานกลุ่ม แห่งละ 1 คน รวม 9 คน ผู้จัดการหรือคณะกรรมการ แห่งละ 3 คน รวม 27 คน เจ้าหน้าที่บัญชี แห่งละ 2 คน รวม 18 คน รวมทั้งสิ้น 54 คน ซึ่งใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกต และการสำรวจเอกสาร เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi – Structure Interview) ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาในการจัดทำบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ประกอบด้วย 1) การบันทึกบัญชีไม่เป็นปัจจุบัน 2) เจ้าหน้าที่บัญชีส่วนใหญ่ไม่ได้จบทางด้านบัญชีโดยตรง และขาดประสบการณ์ในการทำงานด้านการบัญชี ส่วนใหญ่สมาชิกทำบัญชีกันเอง เนื่องจากขาดงบประมาณในการจ้าง ซึ่งควรมีการจัดให้มีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ทั้ง 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การจัดทำเอกสารทางการเงินและทะเบียนคุม 2) การจัดทำบัญชีหลักและรายงานการเงิน และ 3) การรายงานสถานะการเงิน ให้กับประธานกลุ่มและผู้ทำบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต โดยผู้เชี่ยวชาญหรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานที่มีสายเกี่ยวข้องควรกำหนดรูปแบบ วิธีการจัดทำบัญชีให้เข้าใจง่าย มีความเหมาะสมกับสภาพการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต นอกจากนี้ควรมีการจัดตั้งกลุ่มในแอปพลิเคชันทางระบบการสื่อสาร เพื่อการแลกเปลี่ยนทัศนคติ ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการแก้ไขการจัดทำบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ : การจัดทำบัญชี ; สภาพปัญหา ; กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

¹ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, Rambhai Barni Rajabhat University

* Corresponding author, Email: alias.p@rbru.ac.th

Received: Oct 15, 2020, Revised: Dec 15, 2020, Accepted: Dec 20, 2020

ABSTRACT

This research aims to 1) study Problems Obstacles the accounting for the Saving Group for Production Credit of Muang, Chanthaburi 2) study guidelines for the Development the accounting for the Saving Group for Production Credit of Muang, Chanthaburi. The sample used in this study are the Savings group, Muang, Chanthaburi, 9 places, which were obtained by a specific selection method, consisting of 1 group president, totaling 9 people. The committee of 3 people, a total of 27 people. Accountants 2 persons each, total of 18 people, a total of 54. Which uses the qualitative research methodology by collecting data from in-depth interviews, observations, and document surveys. The instrument was used as an Interview form for collecting data from the sample. The data were percentage from the sample using descriptive statistics for data analysis.

The research results were found that Problems in the accounting of the production savings group consist of 1) the accounting records are not current. 2) Most of the accountants do not have a direct accounting degree and have no experience working in accounting. Most of the members make accounts themselves. Due to lack of budget in employment This should provide training and knowledge about the accounting of the production savings group. The three components are 1) Financial Documentation and Registrar, 2) Main Accounting and Financial Reporting, and 3) Financial Status Reporting. To the group president and the bookkeeper of the production savings group by experts or other relevant agencies and agencies with related tribute should set the format. How to keep accounts easy to understand They are suitable for the operating conditions of the production savings group. In addition, groups should be established in the communication system applications. To exchange attitudes, problems, obstacles, and solutions for the accounting of the production savings group. More effectively and efficiently.

Keywords: Accounting ; Problems ; Production saving group

บทนำ

ในปัจจุบันการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก / วิสาหกิจชุมชน และส่งเสริมระบบการจัดการทุนของชุมชนและการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ด้วยวิธีการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อให้ชุมชนมีศักยภาพในการบริหารจัดการสามารถพึ่งตนเองได้ เป็นเรื่องสำคัญที่ทุกภาคส่วนให้ความสนใจและผลักดันโดยในส่วนของการส่งเสริมและพัฒนาทุน กรมการพัฒนาชุมชนมุ่งส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนในชนบทรวมตัวกันระดมเงินออมเพื่อจัดตั้งกองทุนของชุมชนในรูปแบบ “กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต” เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในด้านเงินทุนประกอบอาชีพหรือใช้จ่ายในช่วงเวลาเดือดร้อนจำเป็น โดยการบริหารจัดการของสมาชิกและช่วยเหลือแบ่งปันกันในกลุ่ม (แนวคิดการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์

เพื่อการผลิต.(2563) แนวคิดพื้นฐานในการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต .สืบค้นเมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2563, จาก <https://korat.cdd.go.th>) ซึ่งต่อมาในปี.ศ 2554 กรมการพัฒนาชุมชนกำหนดให้มีการสร้างกระแสการออมตาม หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้วยการณรงค์ให้ประชาชนเกิดการออมแบบพอเพียงและในปีศ 2555 กรมการพัฒนาชุมชนกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนกิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพกองทุนชุมชนด้านธรรมาภิบาลโดยการประเมินกองทุนชุมชน ด้วยวิธีการตรวจสอบสุขภาพทางการเงินกองทุนชุมชนซึ่งปัจจุบัน กรมการพัฒนาชุมชนได้ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตครอบคลุมทุกพื้นที่ในทุกอำเภอจำนวน 33,301 กลุ่ม สมาชิก 49 ล้านคน เงินสะสมสะสมจำนวน 31,462 ล้านบาท เป็นทั้งกลุ่มที่มีการบริหารจัดการกลุ่มก้าวหน้าปานกลางและต้องปรับปรุง โดยบางกลุ่มประสบปัญหาเรื่อง

ความโปร่งใสในการบริหารจัดการซึ่งจากการประเมินโดยการตรวจสอบสุขภาพทางการเงินกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตพบว่าส่วนใหญ่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินด้านการจัดทำบัญชีการบริหารงานไม่เป็นไปตามหลักการแนวคิดวัตถุประสงค์ ซึ่งมีข้อห้ามในการเปลี่ยนแปลงผสมผสานไปกับการดำเนินงานกองทุนอื่นๆ (การจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต.(2563) แนวคิดพื้นฐานในการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต. สืบค้นเมื่อวันที่ 3 เมษายน 2563, <https://trang.cdd.go.th/services>)

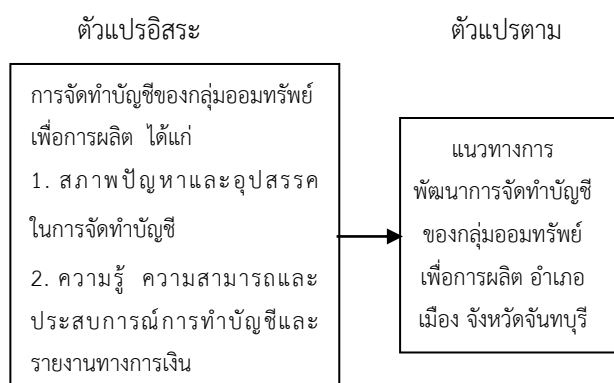
จากปัญหาที่เกิดขึ้น ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหา อุปสรรคและแนวทางการจัดทำบัญชีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการพัฒนาการจัดทำบัญชีให้มีความถูกต้อง เหมาะสม สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการควบคุมดูแลการจัดทำบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหา อุปสรรค ด้านการจัดทำบัญชีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี
2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการจัดทำบัญชี กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยการวิเคราะห์สภาพปัญหา อุปสรรคและแนวทางการพัฒนาการจัดทำบัญชี กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ประธาน ผู้จัดการหรือคณะกรรมการ เจ้าหน้าที่บัญชี ของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี จำนวน 9 แห่งรวม 54 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย ประธานกลุ่มแต่ละ 1 คน รวม 9 คน ผู้จัดการหรือคณะกรรมการ แต่ละ 3 คน รวม 27 คน เจ้าหน้าที่บัญชีแต่ละ 2 คน รวม 18 คน รวมทั้งสิ้น 54 คน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงรายชื่อกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

ที่	ชื่อกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต
1	บ้านศิริการ หมู่ 9 ตำบลท่าช้าง อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี
2	บ้านดาวเรือง หมู่ 10 ตำบลลัดพลี อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี
3	บ้านตรอกกะทิ หมู่ 3 ตำบลลัดพลี อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี
4	บ้านโป่งล่าง หมู่ 4 ตำบลลัดพลี อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี
5	บ้านขอม หมู่ 8 ตำบลจันทนิมิต อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี
6	บ้านเพนียด หมู่ 4 ตำบลคลองนารายณ์ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี
7	บ้านถนนนอก หมู่ 7 ตำบลคลองนารายณ์ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี
8	ตำบลแสง หมู่ 2 ตำบลแสง อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี
9	ตำบลหนองบัว หมู่ 8 ตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ การสัมภาษณ์เชิงลึก (In – Depth Interview) การสังเกต (Observation) และการสำรวจเอกสาร (Document Analysis) โดยนำเสนอในรูปแบบการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analytical Method) เพื่อตอบวัตถุประสงค์งานวิจัย เพื่อวิเคราะห์ถึงสภาพปัญหาอุปสรรคและ แนวทางการพัฒนาการจัดทำบัญชี ของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรีโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. การศึกษาโดยวิธีการสังเกต (Observation) เป็นการเข้าไปสังเกตการณ์ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี เช่น การนำส่งเงินฝากของสมาชิก การประชุมสัมมนา

ของคณะกรรมการ หรือการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น โดยใช้วิธีการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม

2. การวิเคราะห์เอกสาร (Document Analysis) เป็นการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการหลักฐานธุรกรรมทางการเงิน ได้แก่ บัญชีเงินสด บัญชีรายรับ บัญชีรายจ่าย บัญชีเงินฝาก ธนาคาร งบกำไรขาดทุน งบดุล ทะเบียนคุมเงิน ทะเบียนลูกหนี้ ทะเบียนเงินกู้ ทะเบียนคุมทรัพย์สิน ทะเบียนคุมดอกเบี้ยเงินกู้ และเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง พ.ศ. 2561 – 2562 เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ถึงสภาพปัญหาอุปสรรคและ แนวทางการพัฒนาการจัดทำบัญชี ของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตอำเภอเมืองจังหวัดจันทบุรี

3. การศึกษาโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In – Depth Interview) เป็นการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ประธานกลุ่ม แต่ละ 1 คน รวม 9 คน ผู้จัดการหรือคณะกรรมการ แต่ละ 3 คน รวม 27 คน เจ้าหน้าที่บัญชีแต่ละ 2 คน รวม 18 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 54 คน

4. นำข้อมูลที่ได้จากการสังเกต การสัมภาษณ์เชิงลึก และการศึกษาข้อมูลเอกสารมาวิเคราะห์ และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบการวิเคราะห์เชิงพรรณนา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยศึกษาแนวคิดทฤษฎี เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ การจัดทำบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต พร้อมทั้งศึกษา วิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์กำหนดกรอบแนวคิดให้สอดคล้องกับงานวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เป็นข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ซึ่งใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกต และการสำรวจเอกสาร เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi – Structure Interview) เกี่ยวกับข้อมูลเพศอายุระดับการศึกษาตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ในการทำงาน ผลการประเมินศักยภาพกลุ่ม ตามหลักธรรมาภิบาล จำนวนสมาชิก ระยะเวลาการก่อตั้งของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต และจำนวนเงินหมุนเวียนของกลุ่ม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลการจัดทำบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตเป็นข้อมูลการจัดทำบัญชีในหน่วยงาน ความสามารถในการ

การจัดทำบัญชี การรับรู้มาตรฐานการบัญชี รูปแบบระบบในการจัดทำบัญชี การดำเนินการโดยยึดแนวทางตามหลักธรรมาภิบาล เครื่องมือหรืออุปกรณ์สำหรับการบันทึกบัญชี รูปแบบการจัดเก็บข้อมูล การฝึกอบรมหรือประสบการณ์ในการฝึกอบรมด้านการบัญชี

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการจัดทำบัญชี ปัญหาอุปสรรค และแนวทางในการพัฒนาการจัดทำบัญชี ของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จำนวน 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการบันทึกบัญชีและทางการเงิน เอกสารทางบัญชี ขั้นตอนหรือกระบวนการ วิธีการจัดการเอกสารทางบัญชี รวมทั้งเครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติงานบัญชี

2. ด้านปัญหาในการจัดทำบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ความร่วมมือการประสานงาน ความรู้ความเข้าใจ และการ ได้รับการพัฒนาความรู้ทักษะด้านบัญชีอย่างต่อเนื่อง

3. ด้านแนวทางการพัฒนา การจัดทำบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เป็นแบบสัมภาษณ์ซึ่งใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกต และการสำรวจเอกสาร เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi – Structure Interview) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามและแสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะแนวทางเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ด้านการจัดทำบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครบถ้วนแล้ว ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของแบบสัมภาษณ์ และนำแบบสัมภาษณ์ที่สมบูรณ์มาทำการลงรหัส (Coding) จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติและนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปตารางข้อมูลพร้อมคำบรรยายและอภิปรายผล ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ค่าความถี่ frequency และสรุปออกมาเป็น ค่าร้อยละ percentage

ส่วนที่ 2 ข้อมูลการจัดทำบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ใช้สถิติเชิงพรรณนา ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ค่าความถี่ frequency และสรุปออกมาเป็นค่าร้อยละ percentage

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการจัดทำบัญชี ปัญหาอุปสรรคและแนวทางในการพัฒนาจัดทำบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต อำเภอเมืองจังหวัดจันทบุรี ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา เป็นลักษณะคำถามแบบปลายเปิด Open Ended ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา Content analysis สรุปออกมาเป็นค่าความถี่ frequency และนำข้อมูล ข้อเสนอแนะมาบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาสภาพปัญหา อุปสรรค และแนวทางการพัฒนาการจัดทำบัญชี กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตอำเภอเมืองจังหวัดจันทบุรี สามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

เพศ

เพศหญิง	จำนวน 42 คน	ร้อยละ 77.78
เพศชาย	จำนวน 12 คน	ร้อยละ 22.22

อายุ

อายุ 31 ถึง 40 ปี	จำนวน 1 คน	ร้อยละ 1.85
อายุ 41 ถึง 50 ปี	จำนวน 7 คน	ร้อยละ 12.96
อายุ 50 ปีขึ้นไป	จำนวน 46 คน	ร้อยละ 85.19

ตำแหน่งหน้าที่

สมาชิก	จำนวน 18 คน	ร้อยละ 33.33
ผู้จัดทำบัญชี	จำนวน 18 คน	ร้อยละ 33.33
ประธานกลุ่ม	จำนวน 9 คน	ร้อยละ 16.67
เหรัญญิกกลุ่ม	จำนวน 9 คน	ร้อยละ 16.67

ระดับการศึกษา

ชั้นประถมศึกษา	จำนวน 22 คน	ร้อยละ 40.75
มัธยมศึกษาตอนต้น	จำนวน 18 คน	ร้อยละ 33.33
มัธยมศึกษาตอนปลาย	จำนวน 4 คน	ร้อยละ 7.40
อนุปริญญา	จำนวน 6 คน	ร้อยละ 11.12
ปริญญาตรี	จำนวน 4 คน	ร้อยละ 7.40

ประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งหน้าที่ของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

5 ปีขึ้นไป	จำนวน 48 คน	ร้อยละ 88.89
ตั้งแต่ 1 ปี – 5 ปี	จำนวน 6 คน	ร้อยละ 11.11

ผลการประเมินศักยภาพกลุ่มตามหลักธรรมาภิบาล

ระดับ 3	จำนวน 1 กลุ่ม	ร้อยละ 11.11
ระดับ 2	จำนวน 7 กลุ่ม	ร้อยละ 77.78
ระดับ 1	จำนวน 1 กลุ่ม	ร้อยละ 11.11

เงินทุนเวียนของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

ตั้งแต่ 1บาทถึง 500,000 บาท	จำนวน 2 กลุ่ม	ร้อยละ 22.22
ตั้งแต่500,001-1,000,000 บาท	จำนวน 2 กลุ่ม	ร้อยละ 22.22
ตั้งแต่ 1,500,000 บาทขึ้นไป	จำนวน 5 กลุ่ม	ร้อยละ 55.56

จำนวนสมาชิกของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

ตั้งแต่ 300 คนขึ้นไป	จำนวน 1 กลุ่ม	ร้อยละ 11.11
251 คน - 300 คน	จำนวน 1 กลุ่ม	ร้อยละ 11.11
201 คน - 250 คน	จำนวน 1 กลุ่ม	ร้อยละ 11.11
151 คน - 200 คน	จำนวน 2 กลุ่ม	ร้อยละ 22.22
101 คน - 150 คน	จำนวน 2 กลุ่ม	ร้อยละ 22.22
51 คน - 100 คน	จำนวน 1 กลุ่ม	ร้อยละ 11.11
1 คน - 50 คน	จำนวน 1 กลุ่ม	ร้อยละ 11.11

ระยะเวลาการก่อตั้งและดำเนินการของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

15 ปีขึ้นไป	จำนวน 3 กลุ่ม	ร้อยละ 33.34
11 ปี - 15 ปี	จำนวน 4 กลุ่ม	ร้อยละ 44.44
6 ปี - 10 ปี	จำนวน 1 กลุ่ม	ร้อยละ 11.11
1 ปี - 5 ปี	จำนวน 1 กลุ่ม	ร้อยละ 11.11

2. ข้อมูลการจัดทำบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต พบว่า ร้อยละ 88.89 มีการจัดทำบัญชี และร้อยละ 11.11 ไม่มีการจัดทำบัญชี จากการประเมินความสามารถในการจัดทำบัญชีของกลุ่ม ส่วนใหญ่พบว่า อยู่ในระดับพอใช้ ร้อยละ 33.33 อยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 33.33 อยู่ในระดับดีร้อยละ 22.22 และพบว่า ไม่สามารถจัดทำบัญชีได้ ร้อยละ 11.12 ซึ่งส่วนใหญ่ร้อยละ 66.67 ไม่เคยรับทราบหรือรู้จักมาตรฐานการบัญชีและร้อยละ 33.33 รับทราบหรือรับรู้มาตรฐานการบัญชีผ่านทางหน่วยงานสำนักงานต่างๆ หรือการอบรมเท่านั้น

3. แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการจัดทำบัญชีปัญหาอุปสรรคและแนวทางในการพัฒนาการจัดทำบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตอำเภอเมืองจังหวัดจันทบุรี 3 ด้าน พบว่า 1) ด้านการบันทึกบัญชีและทางการเงิน เอกสารทางบัญชี ไม่ครบถ้วนตามที่มาตรฐานการตรวจสอบสภาพทางการเงินกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตระบุ ส่วนใหญ่ไม่มีการบันทึกบัญชีที่ถูกต้องตามหลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป ไม่มีการบันทึกบัญชีให้เป็นปัจจุบัน ไม่มีการปิดบัญชีตามรอบระยะเวลาบัญชีขาดความรู้เกี่ยวกับบัญชีทั้งหลักการจัดทำบัญชี การจัดทำงบกำไรขาดทุน ข้อกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืม สมการบัญชีตามหลักการบัญชีทั่วไป ทะเบียนคุมลูกหนี้ การคำนวณดอกเบี้ย การคำนวณค่าบริการคำนวณลูกหนี้ อีกทั้งไม่มีการสนับสนุนอุปกรณ์เครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติงานบัญชี 2) ด้านปัญหาในการจัดทำ

บัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ขาดการควบคุมภายในที่ดี และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความรู้ความสามารถของผู้จัดทำบัญชี การพัฒนาการส่งเสริม ทักษะและความรู้ ทางด้านการบัญชีอย่างต่อเนื่อง ไม่มีความเหมาะสม ต่อ ขั้นตอนกระบวนการ ในการจัดทำบัญชี ขาดความร่วมมือการประสานงาน ความรู้ความเข้าใจ และไม่ได้รับการพัฒนาความรู้ทักษะด้านบัญชีอย่างต่อเนื่อง3)ด้านแนวทางการพัฒนาการจัดทำบัญชี ควรจัดให้มีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตให้ครบทั้ง 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1)การจัดทำเอกสารทางการเงินและทะเบียนคุม 2 การจัดทำบัญชีหลักและรายงานการเงิน 3)การรายงานสถานะการเงิน ให้กับประธานกลุ่ม/ผู้บริหารและผู้ทำบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต รับทราบ หรืออาจจะกำหนดรูปแบบวิธีการจัดทำบัญชีให้เข้าใจง่าย มีขั้นตอนที่ไม่ยุ่งยากหรือซับซ้อน โดยปรับให้เหมาะสมกับสภาพการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตของแต่ละกลุ่มนอกจากนี้ยังควรมีการจัดตั้งกลุ่มในแอปพลิเคชันทางระบบการสื่อสารช่องทางต่างๆเพื่อแลกเปลี่ยนทัศนคติมุมมองปัญหาอุปสรรคและวิธีทางในการแก้ไขปัญหาต่างๆเกี่ยวกับการทำบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตแบบทันเวลา ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

สำหรับกรณีการศึกษาสภาพปัญหา อุปสรรค และแนวทางการพัฒนาการจัดทำบัญชี กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี สรุปผลการวิจัย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ สภาพปัญหาการจัดทำบัญชี, อุปสรรคในการจัดทำบัญชี และแนวทางการพัฒนาการจัดทำบัญชี สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตพบว่า ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตอำเภอเมืองจังหวัดจันทบุรีทั้ง 9 แห่ง มิได้จบทางด้านบัญชีมาโดยตรงและขาดประสบการณ์ในการทำงานด้านบัญชีทำให้บัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติสถาบันการเงินประชาชนพ.ศ. 2562 และหลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป ซึ่งสมาชิกของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตเป็นผู้ทำบัญชีเอง เนื่องจากไม่มีงบประมาณสนับสนุนในการจ้างเจ้าหน้าที่บัญชีหรือผู้มี

ประสบการณ์โดยตรง ทำให้การเงินขาดความน่าเชื่อถือไม่ทันต่อเวลา ขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำบัญชี ดังนั้น ทางกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจัดให้มีการอบรม สัมมนาโดยเชิญผู้เชี่ยวชาญโดยตรง ทางด้านบัญชี เป็นผู้ให้คำแนะนำให้ความรู้ แนวเรื่อง การจัดทำบัญชี การคำนวณเงินกู้พร้อมดอกเบี้ย ขั้นตอนการติดตามทวงถามหนี้ การประกันความเสี่ยง การกำหนดอัตราดอกเบี้ยตามกฎหมายกำหนด ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยดวงภา เพชรแท้ (2559) ที่ศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านทับซุงตำบลห้วยเหี่ยวอำเภอนาทมจังหวัด กาญจนบุรี ผลการศึกษาพบว่า ระบบการคำนวณเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยการออกหนังสือเตือนก่อนถึงกำหนดชำระหรือขั้นตอนการดำเนินการในเรื่องการติดตามทวงถามหนี้ ควรกำหนดเป็นรูปแบบที่ชัดเจน และกำหนดในทิศทางเดียวกันเช่นการมีคนค้าประกันอย่างน้อย 2 คน หรือการปล่อยกู้ได้ไม่เกินจำนวนวงเงิน ที่ตนเองสะสมไว้ รวมถึงกำหนดอัตราดอกเบี้ยในแต่ละกลุ่มให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน นอกจากนี้ควรมีการศึกษาในเรื่องการวางระบบการบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตให้ จับกลุ่ม ออมทรัพย์เพื่อการผลิต สามารถนำข้อมูล ที่ได้ ไปใช้ในการบริหารงาน ของกลุ่มพัฒนาต่อยอด กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตให้เข้มแข็งอย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของพิมพ์พิศา วรณวิจิตร และคณะ (2559) ที่ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตในจังหวัดมหาสารคาม

จากการอภิปรายผลเกี่ยวกับสภาพปัญหา อุปสรรค และแนวทางการพัฒนาการจัดทำบัญชีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี สอดคล้องกับผลการศึกษาของ กรวิกา อรินใจ(2553) เรื่องปัญหาด้านการจัดทำบัญชี และการควบคุมภายในของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตในอำเภอนาหว้าจังหวัดสกลนคร พบว่า ปัญหาที่ส่งผลต่อการจัดทำบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตแบ่งออกเป็น 3 ประเด็นหลัก คือ ด้านระดับการศึกษาเพราะผู้ทำบัญชีส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาและทุกกลุ่มไม่ได้จัดทำบัญชีในรูปแบบที่เป็นมาตรฐานเหมือนกิจการที่มุ่งหวังผลกำไรแต่เป็นลักษณะของการจัดทำบัญชีตามความเข้าใจ เน้นกระบวนการเรียนรู้ที่สามารถปฏิบัติได้จริงด้านประสบการณ์ของผู้ทำบัญชีส่วนใหญ่มีความสามารถและความเข้าใจในการจัดทำบัญชีการปฏิบัติเป็นประจำที่สืบทอด

กันมาด้านการอบรมความรู้เกี่ยวกับการบัญชี อยู่ในระดับปานกลางจึงทำให้สามารถจัดทำบัญชีเฉพาะในส่วนที่ปฏิบัติได้อยู่แล้วเป็นประจำ และทางกลุ่มก็ไม่มีคู่มือในการเป็นต้นแบบในการจัดทำบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตร โดยเฉพาะจากปัญหาข้างต้นทำให้แต่ละกลุ่มไม่สามารถนำผลการดำเนินงานในแต่ละปีและผลการดำเนินงานของกลุ่มมาเปรียบเทียบกันได้ ซึ่งความรู้ความเข้าใจของผู้ทำบัญชี เป็นเรื่องสำคัญ ที่จะต้องดำเนินการ เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีตาม พระราชบัญญัติสถาบันการเงินประชาชน พ.ศ. 2562 และแนวทาง การตรวจสอบสุขภาพทางการเงิน ที่ทางกรมพัฒนาชุมชนเป็นผู้กำหนด

นอกจากนี้อุปสรรคในการจัดทำบัญชีที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งก็คือ การขาดอุปกรณ์และเครื่องมือในการจัดทำบัญชีที่เพียงพอ ทำให้กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตมีข้อจำกัด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของวัลลภ สุขคำชา (2554) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตสู่การเป็นสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชนบ้านโคกหนองหิน ตำบลบุกระสัง อำเภอนองกิ่ง จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ในช่วงแรกมีปัญหาเกี่ยวกับเงินทุนไม่เพียงพอ เงินทุนที่ใช้ในการหมุนเวียนมีน้อยการบริหารจัดการภายในกลุ่มไม่เต็มที่รวมทั้งวัสดุอุปกรณ์ยังมีน้อยไม่เพียงพอ ส่วนแนวทางการพัฒนาการจัดทำบัญชี ได้แก่ การปรับแนวทางการจัดทำบัญชีหรือรูปแบบในการจัดทำบัญชีให้มีความเหมาะสม ขั้นตอนง่ายสำหรับผู้ที่ไม่มีความรู้หรือประสบการณ์หรือความรู้โดยตรงเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีให้เข้าใจโดยง่ายให้เหมาะสมกับสภาพการดำเนินงานและอายุของผู้จัดทำบัญชีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กำหนดนโยบายด้านการควบคุมภายใน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพประสิทธิผลของการดำเนินงานสร้างความน่าเชื่อถือของรายงานทางการเงินและการปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับ แนวทางต่างๆที่ส่วนกลางกำหนดขึ้น เนื่องจากการควบคุมภายในเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยให้องค์กรสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน ซึ่งจำเป็นต้องมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและมีการติดตามประเมินผลการควบคุมภายในอย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของกรวิกา อรินใจ(2553) เรื่อง ปัญหาด้านการจัดทำบัญชีและการควบคุมภายในของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตในอำเภอนาน จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า การควบคุมภายในของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตมีด้านส่วนใหญ่จำนวน 5 ด้านให้

ความสำคัญในแต่ละด้านดังนี้ 1 ด้านสภาพแวดล้อมของการควบคุมได้แก่การสื่อสารและการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบโดยมีการประชาสัมพันธ์ให้กับสมาชิกในกลุ่มทราบอย่างทั่วถึง 2 ด้านการประเมินความเสี่ยงได้แก่การวางแผนการปฏิบัติงานของกลุ่ม 3 ด้านกิจกรรมการควบคุมได้แก่การกำหนดให้มีการชี้แจงด้านการเงิน การบัญชีของกลุ่ม 4 ด้านสารสนเทศและการสื่อสารได้แก่การรายงานข้อมูลที่เป็นให้คณะกรรมการและสมาชิกภายในกลุ่มรับทราบอย่างทั่วถึงและ 5 ได้แก่ด้านการติดตามและประเมินผลซึ่งได้แก่การติดตามการปฏิบัติงานของคณะกรรมการอย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตควรกำหนดนโยบายด้านการควบคุมภายใน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพประสิทธิผลของการดำเนินงานสร้างความน่าเชื่อถือของรายงานทางการเงินและการปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับ แนวทางต่างๆที่ส่วนกลางกำหนดขึ้น เนื่องจากการควบคุมภายในเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยให้องค์กรสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน ซึ่งจำเป็นต้องมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและมีการติดตามประเมินผลการควบคุมภายในอย่างเป็นระบบ

2. ผู้จัดทำบัญชีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตควรศึกษาวิธีการจัดทำบัญชีตามคู่มือ ที่กำหนดขึ้นโดยกรมพัฒนาชุมชน และศึกษารูปแบบขั้นตอนในการตรวจสอบสุขภาพทางการเงิน คำอธิบาย เกณฑ์การประเมินสุขภาพทางการเงินด้านการจัดทำบัญชีและทะเบียนคุมต่างๆเพื่อทราบพื้นฐานการจัดทำบัญชีที่ถูกต้องและสามารถปฏิบัติงานด้านการจัดทำบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

3. เสนอแนะหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแล ควรปรับแนวทางการจัดทำบัญชีหรือรูปแบบในการจัดทำบัญชีให้มีความเหมาะสมขั้นตอนง่ายสำหรับผู้ที่ไม่มีความรู้หรือประสบการณ์หรือความรู้โดยตรงเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีให้เข้าใจโดยง่ายให้เหมาะสมกับสภาพการดำเนินงานและอายุของผู้จัดทำบัญชีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

4. ควรมีการจัดตั้งกลุ่มในแอปพลิเคชันทางระบบการสื่อสารช่องทางต่างๆเพื่อแลกเปลี่ยนทัศนคติมุมมองปัญหาอุปสรรคและวิธีทางในการแก้ไขปัญหาต่างๆเกี่ยวกับการทำบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตแบบทันเวลา ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

5. ควรส่งเสริม และสนับสนุน ในการพัฒนาความรู้ด้านการจัดทำบัญชีอย่างต่อเนื่อง หรือ กำหนดเกณฑ์ในการนับจำนวนชั่วโมง ที่ผู้จัดทำบัญชี ต้องอบรม อย่างน้อย 12 ชั่วโมง ต่อปี ตามเกณฑ์ของผู้ทำบัญชี

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมก่อตั้งเป็นกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต และศึกษาในเรื่องของการวางระบบการบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เพื่อปรับลดขั้นตอนให้เหมาะสมและสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการบริหารงาน พัฒนาต่อยอดกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตให้เข้มแข็งอย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- [1] กรวิกา อรินใจ. (2553). ปัญหาด้านการจัดทำบัญชีและการควบคุมภายในของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตในอำเภอฟาน จังหวัดเชียงราย. รายงานการศึกษานิพนธ์. หลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- [2] การจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต. (2563). แนวคิดพื้นฐานในการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต. สืบค้นเมื่อวันที่ 3 เมษายน 2563, <https://trang.cdd.go.th/services>.
- [3] ดวงนา เพชรแท้. (2559). ประสิทธิภาพการบริหารจัดการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านทับซุงตำบลห้วยเหนืออำเภอท่ามะกาจังหวัด กาญจนบุรี. รายงานการศึกษานิพนธ์. หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต. คณะรัฐศาสตร์. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- [4] แนวคิดการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต. (2563). แนวคิดพื้นฐานในการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต. สืบค้นเมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2563, จาก <https://korat.cdd.go.th>.
- [5] พิมพ์ และคณะ. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตในจังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ บัณฑิตมหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจและการบัญชี. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- [6] วิมล สุขคำชา. (2554). การบริหารจัดการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตสู่การเป็นสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชนบ้านโคกหนองหินตำบลบุกระสังอำเภอหนองกี่จังหวัดบุรีรัมย์. รายงานการวิจัย. วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- [7] สุชา สิริจันทร์ชื่น และคณะ. (2560). การศึกษาความสำเร็จของการบริหารงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น. รายงานการวิจัย. วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.